

National Library
of Sweden

Organisation Kungliga biblioteket
Handläggare Stefanie Topelius
Datum 2022-06-27
Dnr. KB 2019-986

KB – WeStAc

1. SAMMANFATTNING	2
2. PROJEKTBSKRIVNING OCH MÅLBILD	2
2.1 BAKGRUND	3
2.2 PROJEKTETS EKONOMISKA RAMAR	3
2.3 PROJEKTORGANISATION	3
2.4 MÅLBILD, KORT OCH LÅNG SIKT	3
2.5 KOPPLING TILL KBS VISION OCH MÅLBILD	3
3. UTVÄRDERING AV GENOMFÖRANDE	4
3.1 ERFARENHETER OCH REFLEKTIONER	5
<i>KBs organisation vid externa digitiseringsförfrågningar</i>	<i>5</i>
<i>KBs egeninsats vid externa digitiseringsprojekt.....</i>	<i>5</i>
<i>Reflektion kring risk och konsekvensanalys</i>	<i>5</i>
<i>Materialkoordinering, katalogposter och Excelhantering</i>	<i>6</i>
<i>Bevarandeåtgärder, dokumentering och transporter.....</i>	<i>6</i>
<i>Kvalitetsnivåer, produktionslinje och OCR</i>	<i>7</i>
<i>Tidskrifter, hantering och sändning</i>	<i>7</i>
<i>IT-utveckling.....</i>	<i>7</i>
3.2 AKTIVITETER OCH TIDSPLAN.....	8
3.3 UPPFYLLANDE AV PROJEKTETS PRODUKTMÅL	8
3.4 UPPFYLLANDE AV EFFEKTMÅL	8
4. SKICKA VIDARE	9
5. BEGREPPSANVÄNDNING	10

1. Sammanfattning

Projektet *KB-WeStAc* har genomförts på Kungliga biblioteket under perioden 2019-2022. Trots Corona-pandemin lyckades vi att leverera enligt uppsatta mål och tidsplan. Arbetet var tvärfunktionellt och genomfördes i samarbete med flera olika delar av KBs verksamhet. Inte minst så har IT varit en viktig del i projektets genomförande. En viktig erfarenhet att ta med från projektet är därför att vi vid liknande satsningar redan i direktivfasen lyfter eventuella behov av IT-kompetens och avsätter resurser för detta.

KB-WeStAc har kontinuerligt dokumenterats under genomförandet och finns bland annat redovisat i den delrapport som kom 2020-09-17. Där beskrivs de utmaningar som projektet har ställts inför under arbetet. Slutrapporten fokuserar på att utvärdera hur väl projektet har mött de förväntade produkt- och effektmål som sattes upp i direktivet samt vad vi har lärt oss.

Projektet har digitiserat 2 981 objekt av svensk skönlitteratur utgiven mellan åren 1940-1965 samt tidskriften *Bonniers litterära magasin* (BLM) utgivning (565 nummer och 48 287 sidor) för utgivningsperioden 1932-2004.

I arbetet så har alla berörda katalog- och beståndsposter ”städats” för att säkerställa att objekt och fil är korrekt beskrivet och med rätt metadata påfört.

Projektet har kartlagt organisation och roller vid externa förfrågningar om storskalig digitisering (se bilaga 1) samt levererat mallar för KBs egeninsats (se bilaga 2), dessa är tänkta att underlätta för att skapa transparens och förståelse för de resurser inom Kungliga biblioteket som krävs innan själva bildfångsten av ett objekt kan genomföras.

Projektet kartlade och beskrev behovet av ett systemstöd för digitisering av monografier. Det resulterade i en flödesbeskrivning av en önskvärd process att kunna registrera det monografiska flödet i (se bilaga 3). Detta nedprioriterades i Förvaltningsområdet men kartläggningen och flera av de erfarenheter som projektet pekar tillbaka på landar just i ett behov av ett systemstöd, istället för de Excellistor som nu användes, för att kunna hantera monografierna.

Ett sådant här tvärfunktionellt projekt visar hur mycket vi kan leverera när vi tillvaratar den expertis och erfarenhet som finns inom olika enheter och avdelningar på KB. Det är många som har bidragit till projektets genomförande med sin kunskap och tid och utan vars hjälp ett genomförande inte varit möjligt. Projektet har synliggjort komplexiteten vid digitisering av våra samlingar och digitalisering av vår organisation och arbetsflöden är. Vi bör ta med oss att sådana här projekt och satsningar kräver avsätta resurser och en bred förståelse för att när vi prioriterar projekt och satsningar av den här storleken och komplexiteten så innebär det att vi samtidigt behöver nedprioritera något annat.

2. Projektbeskrivning och målbild

Projektet har förberett och tillgängliggjort ett urval av svensk skönlitteratur, utgivet mellan 1940-1965, samt *Bonniers litterära magasin* (BLM) utgivning mellan åren 1932-2004. Projektet testade även organisationen för samordning av digitalisering med extern finansiering.

2.1 Bakgrund

Projektet *Welfare State Analytics (WeStAc-Umeå)*, knutet till Umeå Universitet, beviljades medel från Vetenskapsrådet för digitisering och analys av dataset baserade på delar av Kungliga bibliotekets samlingar. För att möta behoven från detta och kommande projekt tog KB fram ett förslag till en ny intern organisationsmodell med två syften: att hantera kommande ansökningar för storskalig digitisering samt för genomförande av de projekt som beviljas resurser. Projektet *KB-WeStAc*, fick i uppdrag att genomföra delar av KBs egeninsats (i huvudsak förberedelser för digitisering) men också att testa den nya organisationsmodellen. Tanken var att modellen även ska fungera vid framtida beställningar av digitisering av KBs samlingar, oberoende av leverantör eller finansiering.

2.2 Projektets ekonomiska ramar

Intäkter: KB:s egeninsats

Investeringsmedel: inga

Projektmedel: inom ordinarie budgetar

Kostnader: personal, packmaterial, resor, utbildning

2.3 Projektorganisation

Beställare: Eva-Lis Green

Styrgrupp: Charlotte Ahlgren, Christian Zeising, Eva-Lis Green, Torsten Johansson

Arbetsgrupp: Erica Bäckström, Heidi Rosen, Jacob Boivie, Jonas Ahlberg, Julia Wahlund, Mårten Asp, Märta Forsberg

Projektledare: Stefanie Topelius

Referensgrupp: Lars Björk, Stina Degerstedt

2.4 Målbild, kort och lång sikt

Projektet *KB-WeStAc* fick i uppgift att bygga upp en organisation för leverans av digitaliserat material från extern eller intern leverantör i nära samarbete med KB-labb. Samtidigt som en vidgad kunskap om digitalisering inom avdelningarna för Fysiska och Digitala samlingar kunde ge ökade resurser i form av kompetens för kommande projekt.

På längre sikt var förväntningen att projektorganisationen ska kunna övergå till en linjemodell eller den organisationsform som är aktuell vid varje tidpunkt.

2.5 Koppling till KBs vision och målbild

- All information med hög efterfrågan finns digitalt tillgänglig. Det mesta går att få tag på snabbt och enkelt, oberoende av tid och plats. Det svenska kulturarvet är sammanlänkat med det globala kulturarvet. Många bibliotek och andra aktörer samverkar internationellt och har tillsammans ökat tillgången till material. Alla samlingar är beskrivna och sammanlänkade.¹
- Fler ska använda mer.²
- Större tillgång till digitaliserat material. Vår kapacitet för digitalisering har ökat markant.³

¹ Vision 2025: Samhällets öppna rum – en värld där information gör skillnad

² Fokusområde 1. Ur Målbild 2020: Våra fokusområden

³ Fokusområde 2. Ur målbild 2020: Våra fokusområden

3. Utvärdering av genomförande

Genomförandet har byggt på ett bra samarbete. Det har funnits tydliga roller baserade på kompetens och ansvarsfördelning, på så sätt har projektet levererat på en hög nivå där enskilda medarbetares expertkunskap har kunnat tillvaratas.

Inledningsvis så fanns det vissa utmaningar. Dels så var uppdraget väldigt brett, men inte minst så saknade vi erfarenhet i hur problematiskt det är att ta fram listor över material i KBs samlingar. Det här innebar att själva urvalsprocessen för vad som skulle digitiserats krävde en stor insats. Kungliga bibliotekets samlingar har under tidsperioder katalogiserats på olika sätt. Det finns i dagsläget två olika databaser som man kan utgå från för att få fram en lista över vilka objekt som finns i samlingarna under en definierad tidsperiod. Det är dels Libris XL (som är en nationell samkatalog för ett stort antal svenska bibliotek⁴) samt Regina, vilken är KBs egen beståndsdatas. Dessa två speglar inte varandra fullt ut då ett objekt kan finnas beskrivet i en av dem men inte i den andra. Om man som i vårt fall utgår från en lista hämtad från Libris XL så är det inte säkert att det fysiska objektet faktiskt finns i KBs samlingar då katalogiseringen kan ha skett hos en annan institution. Objektet kan också ha förkommit eller inte alls blivit levererat som pliktexemplar, i Libris XL finns inte heller uppgifter om var i KBs samlingar som objektet finns placerat. I Regina däremot finns KBs samlingar beskrivna med ett signum⁵ som berättar var objektet finns uppställt i våra magasin. Men även här kan det hända att objekt saknas (förkommit eller blivit felplacerad), objekten har också under vissa perioder katalogiserats på olika sätt (en tidskrift kan vara periodisk eller definitionen av barn och ungdomslitteratur har förändrats över tid) vilket försvårar hur man skriver en söksträng för den efterfrågade perioden. Det skönlitterära urvalet för projektet var *svensk skönlitteratur, ej översättningar från andra språk och/eller ej barn och ungdomslitteratur*.

Allt detta sammantaget innebar att när vi väl beslutat oss för att utgå från listor hämtade i Libris XL så krävdes en fortsatt insats att rensa dessa från dubletter, felaktiga katalogposter, översättningar och/eller barn och ungdomslitteratur som inte blivit katalogiserat som detta. Listorna konverterades till Excelfiler. Nästa steg blev att stämma av vad som faktiskt finns i våra samlingar. När objektet lokaliserats och tagits fram så kontrollerades det ännu en gång mot katalogposten och placerades på en specifik för projektet avsatt plats i våra magasin. Där tog Enheten för bevarande över och kontrollerade samt dokumenterade status för varje volym i bevarandedatabasen Fenix. Här ingick även ett omfattande arbete med att sprätta de volymer som inte tidigare lånats ut samt att mjuka upp ryggar⁶. Därefter packades materialet i för projektet inköpta vagnar och med objekten numrerade efter de Excelfiler som man utgått från. Vagnarnas hyllplan fotades efter packning som en del av transportdokumentationen. DIT hämtade materialet och det kördes utan avbrott till anläggningen i Fränsta där skanningen av objekten genomfördes.

Efter skanning så skickades materialet tillbaka till Humlegården där de har kontrollerats samt satts tillbaka i våra magasin.

Vi beräknade från start att kostnaderna för digitisering i Fränsta skulle räcka till cirka 1 900 objekt från perioden 1940-1970, därför behövde vi tidigt avgränsa urvalet. Tillsammans med WeStAc Umeå och Pelle Snickars kom vi efter godkännande av listorna överens om att börja med 1950-talet, sedan

⁴ [https://sv.wikipedia.org/wiki/Libris_\(bibliotekskatalog\)](https://sv.wikipedia.org/wiki/Libris_(bibliotekskatalog))

⁵ En beståndsbeskrivning av objektet som är specifik för Kungliga biblioteket

⁶ Detta gällde framförallt den första sändningen som omfattade tidigt 1950-tal

togs 1940-talet och till sist 1960 fram till 1965. Det totala antalet volymer som har digitiserats inom projektet landade på 2 981 objekt. **Det innebär att vi i dag har digitiserat all svensk skönlitteratur (ej översättningar, barn och/eller ungdomslitteratur) utgiven mellan 1940-1965.** De digitala filerna har paketerats efter framtagna krav och metadata-specifikationer och sedan levererats via DITs produktionsstöd till KBs digitala arkiv Mimer där forskarna kan hämta upp filerna för bearbetning via KB-labbs plattform.

För Tidskriften *Bonniers litterära magasin* såg arbetsflödet annorlunda ut. Här kunde vi bygga vidare på de processer för tidskriftsdigitisering som var påbörjad tillsammans med DIT. Inledningsvis berördes BLMs utgivning under perioden 1945-1989 som skulle digitiseras. När detta var genomfört kunde extra finansiering skjutas till vilket resulterat i att BLMs hela utgivning 1932-2004 nu finns digitiserad. För BLM så finns flera referensexemplar på KB, det fanns dessutom en dubblettsamling i våra magasin i Bålsta. Vi behövde därför inte använda våra nationalexemplar som förlagor fullt ut och kunde i vissa fall till och med destruera en del av exemplaren i samband med digitiseringen.

För registrering och hantering av tidskriftssändningar så vidareutvecklades Signe, den databas som idag används för sändningar av dagstidningar, till att också omfatta tidskrifter. Det togs även fram krav och metadata-specifikationer. Materialet packades i kapslar och hämtades av DIT i Bålsta. De digitala filerna har paketerats och levererats via DITs produktionsstöd till KBs digitala arkiv Mimer där forskarna kan hämta upp filerna för bearbetning via KB-labbs plattform.

3.1 Erfarenheter och reflektioner

KBs organisation vid externa digitiseringsförfrågningar

Projektet genomförde tidigt i arbetet workshops tillsammans med Digiplan samt berörda enhetschefer kring organisation och roller inom KB för att på bästa sätt kunna möta externa digitiseringsförfrågningar. Arbetet resulterade i en organisationskarta (se bilaga 1) som beskriver flöden samt roller som behöver finnas inom KB. Denna kan förhoppningsvis ligga till grund för det fortsatta avdelnings- och enhetsöverskridande arbetet inom området.

KBs egeninsats vid externa digitiseringsprojekt

Under projektet blev det tidigt tydligt att det fanns ett behov av att se över och få överblick av KBs egeninsats vid den här typen av projekt med extern finansiering, såväl som för interna uppdrag. I samarbete med Christopher Natzén⁷ tog projektet fram mallar för beräkning av egeninsats (se bilaga 2). Mallarna kan användas som verktyg där man specificerar tidsåtgång för de moment som digitisering av samlingarna innebär, det omfattar allt från framtagning, katalogpoststädning till beskrivning av objektets bevarandestatus och packning. Dessa mallar har vidareutvecklats och används nu av Beredningsgruppen för beräkning och planering inför kommande externfinansierade digitiseringsprojekt.

För projektet kunde vi beräkna att KBs sammanlagda egeninsats landade på cirka 102 timmar/per 500 skönlitterära objekt (= ca 612 timmar/3 000 objekt) samt cirka 86 timmar för BLMs utgivning mellan 1935-2004.

Reflektion kring risk och konsekvensanalys

Under projektperioden kom Coronapandemin. Detta var inget som någon kunde förberett sig på. Pandemin innebar att vi snabbt fick ställa om våra arbetsätt på Kungliga biblioteket och att antal

⁷ Forskningsstrateg på Avdelningen för samlingsförmedling och KB-labb

personer som kunde vara på plats i Humlegården blev kraftigt begränsat under en lång tid. Detta påverkade framförallt momenten som omfattar framtagning, bevarandeåtgärder och packning av objekten. Vi kunde trots detta leverera enligt tidsplan tack vare ett gott arbete från alla inblandade parter såväl internt som externt (DIT).

Materialkoordinering, katalogposter och Excelhantering

Att arbetsgruppen har varit lagom stor och omfattat rätt kompetenser gjorde det enklare att hantera problem som uppkom över tid. Samtidigt så har det synliggjort omfattningen av hur mycket resurser ett sådant här projekt tar. Då det här arbetet ingick i KBs löpande arbete så har det inneburit vissa svårigheter med bland annat tidsplanering. När vi åtar oss projekt av den här omfattningen så behöver vi ha en förståelse för vilka resurser som krävs internt i förarbetet innan ett objekt skannas. Dessa resurser är begränsade och i slutändan så är det något annat som måste prioriteras bort.

Valet att skapa listan utifrån Libris XL medförde att det ibland gick åt mycket tid till att leta efter objektet i våra magasin, och sedan behövde objektet katalogiseras. Man kan fundera över om det hade varit bättre att utgå från våra befintliga beståndsposter och hämtat listan från Regina. Det går att se både för och nackdelar med de två olika alternativen. I valet av Libris XL så gick mycket tid åt till att söka efter objektet men även andra problem som att katalogposten kunde hänvisa till fel upplaga eller att ett objekt var kopplat till fel katalogpost. Men, oavsett varifrån vi hämtar listorna så kommer det att innebära mycket manuellt arbete kopplat till framtagning och städning av poster.

Projektet har arbetat med Excelfiler och saknat någon typ av produktionshanteringssystem, det här har inneburit såväl för som nackdelar. Då vi har hanterat upp emot 3 000 titlar så har det funnits en enkelhet som vi hade förlorat i ett låst system. Listorna har gått att smidigt att skicka mellan enheter och avdelningar då det under ett sådant här arbete är det mycket som behöver justeras och ändras under arbetsgången. Det som är viktigt är att det måste finnas en öppen och bra dialog mellan de som hanterar listan.

Bevarandeåtgärder, dokumentering och transporter

Då urvalet har spänt över en längre tidsperiod så har det inneburit att materialet har varit i olika kondition. Det kan till exempel handla om papperskvalitet och olika metoder för bindning. Arbetsinsatsen har därför varierat över tid från Konserveringens sida. Inledningsvis av projektet så registrerades varje enskilt objekt i Fenix (KBs bevarandedatabas) men då detta är ett tidskrävande arbete⁸ och att det för WeStAc rörde sig om nära 3 000 titlar så övergavs registreringen efter en tid. Då projektet använde Excellistor och inte Produktionsdatabasen så skulle varje objekt dessutom behöva registreras två gånger, först i Excelarket och sedan i Fenix. En annan följd av arbetet med Excellistor var att man inte fick någon helhetsbild av materialet utan att det blev uppdelat efter de olika sändningarna. Här skulle api:er mellan Fenix, vår Produktionsdatabas och andra system vara till stor nytta för att på ett effektivt sätt kunna föra över större mängder metadata mellan system. Nu har istället information om till exempel ett objekt har sprättats och dess tillståndsbedömning endast registrerats i Excellistan. För WeStAc togs det fram en *Tillståndsskala 1-4*, för att enkelt kunna registrera objektens tillstånd, majoriteten av objekten i WeStAc bedömdes vara mellan 2-3.

En viktig erfarenhet att ta med från projektet är komplexiteten när man jobbar tvärfunktionellt och att det måste finnas en öppen kommunikation när arbetsprocesser löper över avdelningar och enheter. Även om dialogen har fungerat bra i projektet så bör vikten av att arbeta aktivt med

⁸ Vid tidtagning av Litteraturbankens projekt tar det cirka 1 timme för att registrera 50 volymer.

framförhållning mellan de olika delarna poängteras. I det här fallet så måste till exempel framtagningen av objekten hela tiden ligga steget före.

Kvalitetsnivåer, produktionslinje och OCR

Då KB sedan tidigare utarbetat kvalitetsnivåer för digitiseringen av dagstidningar och tidskrifter i Fränsta användes dessa som grund även för kvalitetsnivåer för monografier. Kvalitetsnivåerna modifierades för att bättre passa det monografiska materialet, se *Kvalitetskrav för digitalisering av bundna tryckta volymer_westac*. Samma tillvägagångssätt gällde metadata i form av METS och OCR. Grundarbetet var fanns i och med digitiseringen av dagstidningar, det som behövdes var smärre justeringar. Allt detta gjorde att projektet inte behövde starta från noll då både erfarenhet och produktionslinjer redan fanns.

Tidskrifter, hantering och sändning

I projektet digitiserades hela utgivningen av *Bonniers litterära magasin*, BLM. Den finns nu tillgänglig i KB:s söktjänst Svenska dagstidningar⁹. Som förlagor till digitisering användes både b-exemplar och nationalexemplar. Bildfångsten gjordes av Riksarkivets digitiseringscentrum för kulturarvsmaterial i Fränsta. Tidskriften är digitiserad enligt specifikationer¹⁰ och långtidslagras i KB:s digitala arkiv Mimer. Av upphovsrättsliga skäl får BLM endast visas i Humlegårdsinstansen av Svenska dagstidningar. Totalt rör det sig om 565 nummer och 48 287 sidor för utgivningsperioden 1932-2004.

IT-utveckling

Under projektet så blev det tydligt att IT borde varit med från ett tidigare skede. Då det inte fanns IT-resurser avsatta i direktivet så kom aktiviteten istället upp inom förvaltningsområdet *Bevara och digitisera* som en "måste-aktivitet". Det innebar att andra aktiviteter behövde nedprioriteras och att det vid tiden inte fanns rutiner för hur vi hanterar den här typen av uppkomna aktiviteter. Då scopet för aktiviteten var oklar från början innebar det även en osäkerhet i hur mycket resurser som skulle behöva avsättas. Det landade i en mellanväg där det absolut mest tvingande gjordes och resten lämnades manuellt. Det här skapade både oro och oklarheter i vad vi faktiskt behövde utveckla och det blev svårt att planera.

Ett systemstöd för att kunna genomföra externa digitaliseringar på ett säkert sätt behöver fortsatt ses över. Den manuella hanteringen av våra objekt i Excelark är inte långsiktigt hållbart vid extern storskalig digitisering, vare sig ur ett säkerhetsperspektiv eller som arbetsprocess. Våra inleveransspecifikationer var/är alldeles för komplexa och även om genmets har simplificerat det något så finns det även här arbete kvar att göra.

Upplägget och samarbetet med Fränsta kunde varit något tydligare, vilket inneburit en hel del mejlande. Här kunde vi haft kontinuerliga avstämningar inplanerade för involverade personer både från KB och DIT. Framförallt under den period som det var mest intensivt, vilket kunnat resultera i ett mer effektivt samarbete även om vi tillsammans har löst de problem av teknisk natur som har dykt upp under genomförandet.

⁹ <https://tidningar.kb.se/?newspaper=BONNIERS%20LITTER%C3%84RA%20MAGASIN%20BLM>

¹⁰ https://www.kb.se/namespace/digark/deliveryspecification/agreement/dig_tidn/index.html

3.2 Aktiviteter och tidsplan

Projektet löper parallellt med *WeStAc-Umeå* med start 2019-05-10 fram till och med 2023-12-31. Vid slutrapportens skrivande så har projektet uppnått sina mål inom den uppsatta tidsplanen.

3.3 Uppfyllande av projektets produktmål

Enligt projektdirektivets [produktmål 1](#), *Etablera produktionslinje för tester av digitalisering av tidskrifter med extern leverantör*, så har projektet uppnått de båda skallkraven som handlar om att ta fram och leverera kravspecifikation, metadataspecifikationer samt övriga komponenter som behövs för beställning och utförande. Vad det gäller börkravet, *KB har påbörjat en analys av möjligheten att använda dessa komponenter även för intern produktion*, så är förhoppningen att den gemensamma satsningen Systemstöd för digitalisering kommer att tillvarata de erfarenheter och underlag som tagits fram inom projektet.

Arbetet med projektdirektivets [produktmål 2](#), *Etablera produktionslinje för tester av digitalisering av monografier med extern leverantör* är genomfört. Projektet har uppfyllt skallkrav ett, *KB har levererat en kravspecifikation för leverans av filer till KB* och arbete med skallkrav två, *KB har utvecklat alla komponenter som behövs för beställning och utförande, inklusive metadataspecifikationer*, är uppnått.

Enligt [produktmål 3](#), *Förbereda digitalisering av förlagor enligt överenskommelse med WeStAc-Umeå*, så har projektet uppfyllt skallkravet *KB har testat kravspecifikationen för leverans av digitaliserade tidskrifter till KB*. Vad det gäller skallkrav två, *KB har utvecklat alla komponenter som behövs för beställning och utförande av digitalisering av monografier och tidskrifter* så har projektet satt upp flöden för detta som uppfyller projektets krav.

3.4 Uppfyllande av effektmål

Effektmål E1: *KB skall testa en organisationsmodell för kommande storskalig digitalisering med datadriven forskning som syfte*. Effekten mäts genom:

- A) WeStAc – Umeå förklarar sig nöjda med överenskomna leveranser. Under genomförandet så har det funnits en kontinuerlig dialog mellan KB och Umeå universitet. Samarbetet har löpt på bra.
- B) Utvärdering inom KB är till viss del svår att mäta men samarbetet mellan olika kompetenser, avdelningar och enheter har fungerat väldigt bra.

Effektmål E2: *KB skall bidra till produktmålen i "Welfare State Analytics. Text mining and Modeling Swedish Politics, Media & Culture 1945-1989 (WeStAc)".* Effekten mäts genom:

- A) Relevanta förlagor är digitaliserade, detta har vi uppnått.
- B) Filerna är levererade till KBs arkiv Mimer, detta har vi uppnått.

Indirekt Effektmål IE1: *KB har digitaliserat samlingar till en kvalitetsnivå som kan återanvändas i flera syften*. Mäts genom:

- A) Filer har producerats enligt KBs kvalitetsnivåer och finns i Mimer, detta har vi levererat.
- B) Filer har producerats som kan användas för människoläsning på objektsnivå och knutits till respektive katalogpost, detta är levererat.

Indirekt effektmål IE2: *Personal inom FS och DS har ökad kompetens inom digitalisering och krav på metoder inom digital humaniora*. Mäts genom självskattning före och efter genomfört projekt. Då vi

inte satte upp indikatorer för mätning i uppstart är det problematiskt att mäta en ökad kompetens. Men vi kan se att KB-labb har kunnat ta avstamp och arbeta vidare med att utveckla språkmodeller och har genomfört interna och externa seminarier. KB-labb har idag blivit en etablerad del av Kungliga biblioteket i form av en fast enhet. Projektet har varit ett samarbete där medarbetare från olika enheter och avdelningar har bidragit och arbetat tillsammans vilket har gett ökad kompetens både på individ och gruppnivå. *KB-WeStAc* kommer under hösten 2022 även att delta i *Aktuellt på KB* för ett bredare kompetens och erfarenhetsutbyte.

Indirekt effektmål IE3: *KBs interna digitaliseringar tar höjd för den infrastruktur som skapas för KB-labb. Omfattning: KB-Westac skall bidra till pågående verksamhetsutveckling av KBs interna digitalisering av de fysiska samlingarna.* Mäts genom: tillämpliga delar av den infrastruktur som byggs upp är tillgänglig och användbar inom KBs verksamhet. Vid projektets avslut är det indirekta effektmålet svårt att mäta. Det finns ett värde i att följa upp punkten längre fram för att se hur projektet har kunnat bidra till KBs interna infrastruktur gällande digitisering på lång sikt.

4. Skicka vidare

Det finns nu uppsatta arbetsprocesser för en storskalig digitisering av skönlitteratur och tidskrifter hos DIT. Projektet har tagit fram rutiner och fått kunskap kring de olika delar som krävs. Vår förhoppning är att KB tillvaratar detta, både vad det gäller den kompetens och de flöden som har satts upp internt såväl som externt. Vi vill till sist skicka med några punkter för att belysa att det även fortsättningsvis finns områden att arbeta vidare med.

- Det finns fortsatt arbete att göra när det gäller området [metadata- och kravspecifikationer](#). Det här är ett arbete som tar lång tid och kräver specialistkunskap. Vi ser att det är ett område som kräver resurser och samordning och som framåt kan riskera att bli en flaskhals. Även om vi här har tagit fram metadata-specifikationer och KB har arbetat med en gemensam så behöver dessa anpassas och specificeras inför olika projekt och material. I förlängningen så är den metadata vi påför en förutsättning för att kunna återfinna, söka och bearbeta vår data på både kort och lång sikt.
- [Arbetsprocesserna](#) har till stor utsträckning varit manuella och baserats på Exceldokument. Vi ser att det finns behov av systemstöd både för transporter och dokumentation av bevarandeåtgärder. I arbetet med Diggistödet så kommer Produktionsdatabasen att fasas ut. Det är positivt och förhoppningsvis så kan vi i förlängningen hitta sätt att hantera produktionsdata för storskalig extern digitisering på liknande sätt.
- För att kunna vara relevant för andra liknande digitiseringsprojekt så behöver man se över hur och var man [samlar kunskapsunderlag](#) för de delar som krävs, det kan handla om allt från hur man tar fram listor och hämtar Libris-ID till hur man sätter upp en inleveranskanal till Mimer och information kring inom vilket område, avdelning, enhet ansvaret för de olika delarna.
- Resultatet av projektet är att det nu finns en stor mängd svensk skönlitteratur samt BLMs utgivning digitiserad och tillgängliggjord i vårt digitala arkiv Mimer. Men då större delen av materialet är [upphovsrättsligt skyddad](#) så finns det i dagsläget inga möjligheter att tillhandahålla filerna utanför KB-labbet och forskarna i projektet *WeStAc*. Det här innebär att våra användare vid efterfrågan av objekten även fortsatt behöver lägga en lånebeställning där våra framtagare tar fram volymen från våra magasin, trots att det finns en digital fil som

användaren skulle kunna få se på. Konsekvensen innebär att det fortsatt krävs resurser för framtagning såväl som att objektet (nationalexemplaret) hanteras och blir slitet.

5. Begreppsanvändning

- **Digitalisering:** Användandet av digital teknik för att förbättra eller förändra en pågående verksamhet
- **Digitisering:** Analog information överförs till digital form (text, bilder, musik)
- **Tillhandahålla:** (ställa till någons förfogande)
 - *Lagen gäller inte tillhandahållande av fri programvara med öppen källkod.*
 - *Den information verksamheten tillhandahåller digitalt ska vara sökbar.*
 - *Vi tillhandahåller en tjänst.*
- **Tillgängliggöra:** (göra data tillgänglig, öppna för tillträde, låta utnyttja)
 - *Data ska tillgängliggöras i det befintliga formatet.*
 - *Information som tillgängliggörs ska dokumenteras och beskrivas.*
 - *Vi tillgängliggör data.*